

Maak geen karikatuur van het taalonderwijs

Gepubliceerd op [11 februari 2026](#) in NRC, Leestijd 5 minuten

Op LinkedIn las ik een veel gedeeld bericht [met een provocerende stelling](#): „Nederland verspilt zijn bètatalent aan Franse grammatica.” De auteur beschrijft hoe haar dyslectische zoon, sterk in wiskunde en natuurkunde, zich door Frans en Duits heen moet worstelen op de middelbare school. Dat zou zijn zelfvertrouwen ondermijnen en kostbare tijd opslokken die beter aan techniek besteed kan worden. De conclusie: laat deze leerlingen eerder specialiseren en schrap talen waar mogelijk.

Het is een herkenbaar verhaal. Als docent Duits zie ik dagelijks leerlingen die zuchten boven naamvallen, struikelen over spelling en zich door luistertoetsen heen ploeteren. Ik zie ook ouders die wanhopig zoeken naar een uitweg. De emotie achter het betoog begrijp ik dus heel goed.

Maar de analyse is op cruciale punten onjuist, kortzichtig en uiteindelijk schadelijk, juist voor de leerling die als voorbeeld wordt opgevoerd.

Het tekort aan bètatalent is reëel. Maar het is intellectueel lui om dat probleem af te schuiven op „Franse grammatica” of moderne vreemde talen in het algemeen. Een paar uur taalonderwijs per week bepaalt niet of een kind uitgroeit tot ingenieur of tot gefrustreerde afhaker.

Bovendien wordt hier een karikatuur gemaakt van het huidige talenonderwijs, alsof dat nog steeds draait om eindeloze rijtjes werkwoorden en rode strepen onder spelfouten. De werkelijkheid in mijn klaslokaal is een andere. Talenonderwijs anno 2026 gaat over communiceren, samenwerken, presenteren, lezen met begrip, kritisch omgaan met informatie, culturele verschillen begrijpen, je verplaatsen in een ander perspectief. Het gaat over burgerschap in een internationale samenleving. Mijn leerlingen voeren debatten in het Duits over Europa, analyseren hoe media de publieke opinie beïnvloeden, maken podcasts, oefenen sollicitatiegesprekken en leren hoe je respectvol en effectief communiceert met mensen uit een andere cultuur. Dat is geen overbodige ballast naast de „echte” vakken. Dat zijn kernvaardigheden voor elke toekomstige professional – óók voor de bèta.

Het stoort me ook dat het Nederlandse systeem wordt neergezet als star en uniform. Het Nederlandse systeem is níét gericht op „iedereen hetzelfde”, maar op een brede vorming vóóordat er gespecialiseerd wordt. Dat is geen ideologische hobby, maar een bewuste pedagogische keuze. Juist op jonge leeftijd zijn interesses en talenten nog volop in ontwikkeling. Wat vandaag „nooit zijn talent zal worden”, kan over vijf jaar heel anders blijken.

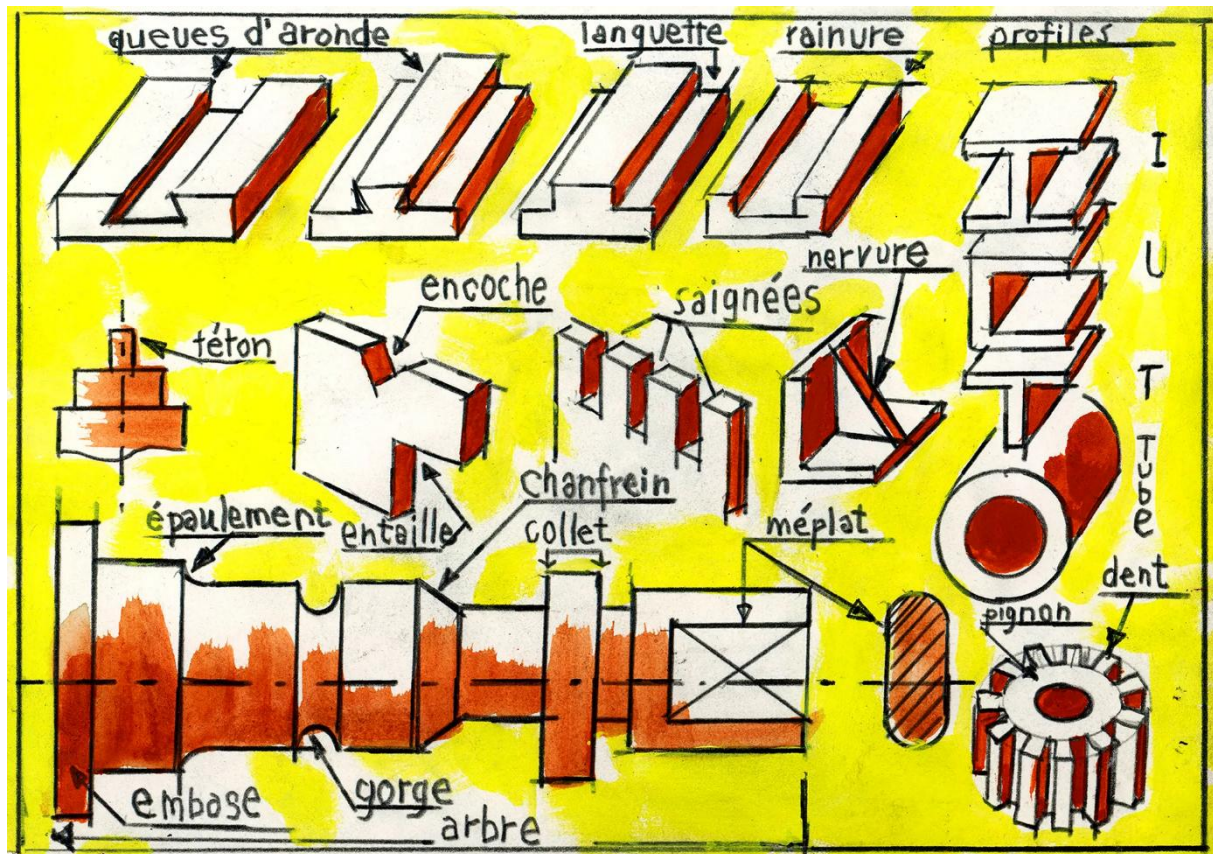
Het meest problematisch vind ik het aloude frame dat taalvakken tegenover bèta-vakken staan. Dat is een valse tegenstelling. De werkelijkheid is dat de moderne arbeidsmarkt vraagt om mensen die kunnen analyseren én communiceren, die technisch sterk zijn én cultureel vaardig. Ik zie dagelijks leerlingen die technisch sterk zijn maar vastlopen omdat ze niet kunnen lezen, redeneren of formuleren. Dat los je niet op door talen te schrappen.

Onderwijs is geen topsportacademie waar we op jonge leeftijd de rest afschrijven. Het is een publieke voorziening die mensen voorbereidt op een complexe samenleving, niet alleen op de arbeidsmarkt van morgen maar op het leven als geheel.

Tot slot: ja, het systeem kan en moet beter. Differentiatie, maatwerk, ondersteuning, daar ben ik volledig voor. Maar het antwoord is niet om kinderen alleen dat te laten doen waar ze al goed in zijn. Dat klinkt aantrekkelijk, maar is pedagogisch armoedig en maatschappelijk kortzichtig.

Als docent Duits zie ik elke dag leerlingen die zuchten, worstelen en soms falen. Dat hoort bij leren. Onze taak is niet om elk obstakel weg te halen, maar om leerlingen te helpen ermee om te gaan, mét behoud van zelfvertrouwen én met een brede blik op de wereld.

Hilco Elshout *Breda*

Illustratie Cyprian Koscielniak